RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1899. Första Kammaren. N:o 26.

Fredagen den 5 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 1,30 e. m.

Justerades protokollet för den 28 nästlidne april.

Upplästes och godkändes statsutskottets förslag

dels till Riksdagens skrifvelser till Konungen:

n:o 60, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel, innefattande anslagen till kongl. hof- och slottsstaterna;

n:o 61, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

n:o 69, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse från kronans mark inom Piteå socken af ett område till plats för en kapellbyggnad m. m.;

n:o 70, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning till Umeå stad af en del af Klabböle kronolaxfiske i Ume elf;

n:o 71, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af mark från förra öfverjägmästarebostället 1 mantal Gate n:o 1 i Vermlands län för en vattenledning till Arvika köping;

n:o 72, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra militiebostället 1 mantal Skrukeby n:o 8 i Östergötlands län hörande lägenhet;

n:o 73, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till förra kronofogdebostället 1 mantal Vik n:o 1 i Södermanlands län hörande lägenhet;

n:o 74, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till häradsskrifvarebostället 1/2 mantal Plittorp n:o 1 i Kalmar län hörande lägenhet;

n:o 75, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af två under kronohemmanet 5/8 mantal Askö n:o 1 i Södermanlands län lydande lägenheter;

n:o 76, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till landtförsvaret af ett till indragna furirsbostället Mjölby n:o 15 Södergården hörande område;

n:o 77, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående jordafsöndring från indragna militiebostället Tostebol n:o 1 i Ny socken af Vermlands län;

n:o 78, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till statens jernvägar af kronolägenheten Ingenting i Solna socken af Stockholms län med visst undantag;

n:o 79, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anvisande af medel till anskaffande af en ångfärja att insättas i ångfärjeförbindelsen mellan Malmö och Köpenhamn;

n:o 80, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående en väganläggning inom Norrbottens län mellan Jäckvik och riksgränsen samt

n:o 81, angående de i 63 § regeringsformen föreskrifna kreditivsummor;

dels och till Riksdagens skrifvelser till fullmägtige i riksgäldskontoret:

n:o 82, angående utredning i fråga om konstitutionsutskottets memorial och öfriga expeditioner vid 1810, 1812 och 1815 års urtima riksdagar; samt

n:o 83, angående höjning af anslaget för komplettering och utvidgning af Riksdagens bibliotek samt om ändring i stadgarne för biblioteket.

Anmäldes och bordlades statsutskottets utlåtanden:

n:o 86, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af f. d. exercisplatsen Petsarfverum på Gotland;

n:o 87, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående

försäljning af fasta egendomen n:o 23 i qvarteret Hvalfisken inom Ostermalms församling i Stockholm;

n:o 88, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utredning angående embets- och tjenstemäns dagliga tjenstgöringstid;

n:o 89, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående förbättrad pension åt öfverstelöjtnanten i armén, majoren vid Gotlands infanteriregemente m. m. grefve A. F. Cronstedt;

n:o 90, i anledning af väckt fråga om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående utredning i fråga om inlösen af frälseskatteräntor;

n:o 91, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående de afsuttna rusthållstruppernas likställande med det roterade infanteriet beträffande rusthållarnes skyldigheter och rättigheter; samt

n:o 92, i anledning af väckt motion i fråga om ändring i gällande bestämmelser beträffande soldatkontrakten vid indelta armén.

Vid föredragning af statsutskottets under gårdagen bordlagda memorial n:o 7, a, angående fastställande af ett ordinarie anslag under sjette hufvudtiteln, biföll kammaren hvad utskottet i detta memorial hemstält.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran lagutskottets nästlidne dag bordlagda utlåtande och memorial n:is 61 och 62.

Föredrogs å nyo bevillningsutskottets den 3 och 4 i denna månad bordlagda betänkande n:o 29, angående beräkning af vissa bevillningar för år 1900.

Herr Tamm, Hugo: Jag får anhålla, att detta betänkande måtte punktvis föredragas, och att vid denna föredragning punkten 2:o) måtte först få förekomma.

Herr Cavalli: Det af herr Tamm framstälda förslaget var för mig fullkomligt obekant, och jag kan icke se annat, än att, om det af honom föreslagna föredragningssättet antages, vi hafva utsigt att få fyra gemensamma voteringar. För att undvika detta,

anhåller jag att få föreslå följande föredragningssätt: Betänkandet föredrages punktvis, hvarvid början göres med 3:e punkten, derefter 4:e, 5:te och 6:te punkterna, och sist 1:a och 2:a punkterna.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr talmannen, att beträffande bevillningsutskottets förevarande betänkande yrkats, dels af herr *Tamm, Hugo,* att detsamma skulle till afgörande företagas punktvis och punkten 2 först, dels ock, af herr *Cavalli,* att föredragningen af betänkandet skulle ske sålunda, att först förekomme punkterna 3—6 i ett sammanhang och derefter punkterna 1 och 2 hvar för sig.

Sedermera gjordes propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarades propositionen på godkännande af herr Cavallis yrkande vara med öfvervägande ja besvarad.

Punkterna 3—6.

Hvad utskottet hemstält bifölls.

Beräkningen af tullmedlen för år 1900.

Punkten 1.

Herr Cavalli: Jag har vid den nu föredragna punkten i bevillningsutskottets betänkande n:o 29 anmält min reservation, deri jag yrkat, att tullmedlen för år 1900 måtte af Riksdagen beräknas till 49,000,000 kronor i stället för af utskottet föreslagna 46,000,000 kronor. Skälet till denna reservation ligger deri, att detta förslag delvis berör en annan statsregleringsfråga — jag menar frågan om allmänna bevillningens upptagande i riksstaten. Då kan man till mig ställa den frågan: hvarför har icke bevillningsutskottet tillförene inkommit med betänkande i denna sistnämnda fråga, på det den kunnat blifva afgjord, och icke, såsom nu kommer att ske, delvis afgöras vid behandling af en annan inkomsttitel? Jag svarar derpå, att i Kongl. Maj:ts proposition n:o 1 till innevarande Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof chefen för finansdepartementet föreslagit ett sätt för bevillningens upptagande i riksstaten i syfte, att allmänna bevillningen måtte kunna för framtiden beräknas såsom tillgång för det år, under hvilket den inflyter, samt att denna kongl. proposition i sin helhet och således jemväl i denna punkt remitterats till statsutskottet, utan att någon särskild proposition till bevillningsutskottet afgifvits. Man kan då vidare fråga: när saken gäller allmänna bevillningen, hvarom bevillningsutskottet har att yttra sig, hvarför har då icke bevillningsutskottet kommit in med betänkande? Derpå svaras: hade bevillningsutskottets majoritet varit villig för en reform i det af chefen för finansdepartementet angifna syftet eller annorledes, hade bevillningsutskottet med stöd

af 40 § riksdagsordningen, som medgifver utskottet rätt att i bevillningsfrågor föreslå, hvad det anser billigt och nyttigt, kunnat derom inkomma med betänkande. Men majoriteten inom bevillningsutskottet ville icke bifall till den kongl. propositionen.

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

Ytterligare ännu en fråga kan då framställas: hvarför kunde icke bevillningsutskottet i allt fall, med anmälan af detta ärende hos Riksdagen, afstyrka det förslag, som ligger i chefens för finansdepartementet yttrande? Ja, såsom vi veta, äro meningarna mycket delade om hvad bevillningsutskottet i detta fall bort göra, men majoriteten inom utskottet ansåg, att i det skick, hvari frågan förelåg, utskottet icke hade att öfver denna fråga yttra sig i annan ordning än att med tillämpning af 62 § regeringsformen i sinom tid föreslå en mot statsverkets behof svarande bevillning. I detta frågans läge återstod således för den ledamot af bevillningsutskottet, som ville bifall i hufvudsak till chefens för finansdepartementet förslag, icke annan utväg än den, jag anlitat — att yrka på en förändrad beräkning af en annan post bevillning, på det att sedan frågan om sättet för den allmänna bevillningens utgående kunde vara öppen. Jag vet mer än väl, att, genom att förfara på detta sätt, kommer den pröfning, som i dag eger rum, att vara bestämmande för allmänna bevillningen, ty tar Första Kammaren reservationen, återstår icke mer än 3,000,000 kronor att fylla, och chefens för finansdepartementet förslag är derigenom i hufvudsak godkändt; men genom att taga utskottets förslag, afgöres jemväl frågan om sättet för den allmänna bevillningens utgörande, ty då uppstår en brist på 6,000,000 kronor att fylla, och det finnes näppeligen någon möjlighet för utskottet att fylla den annat än genom afslag å det i Kongl. Maj:ts proposition upptagna förslaget af chefen för finansdepartementet. Frågan afgöres här således vid denna punkt, vare sig kammaren tager reservationen eller utskottets förslag, och samma anmärkning, som kan rigtas mot reservationen, träffar i följd häraf också utskottets hemställan.

I min reservation har jag upptagit tullmedlen till den höga siffran af 49,000,000 kronor, men jag ber att få fästa uppmärksamheten derpå, att tullmedlen under år 1898 lemnat en inkomst af 52,211,885 kronor, således mer än 3,000,000 kronor öfver hvad jag beräknat. Nu är det klart, att beräkningen i förväg af så höga inkomstposter som tullmedlen är en vansklig sak, men särskild anledning att förutsätta förändringar i tullagstiftningen och importförhållandena synes icke förefinnas. Jag fäster uppmärksamheten dessutom derpå, att tulluppbörden för januari—mars 1898 uppgick till 10,015,000 kronor i rundt tal, och att den under samma månader 1899 stigit till 12,243,000 kronor, hvadan den siffra, som jag antagit, icke torde vara så vådlig.

Om denna min uppfattning delas, har man att gifva sig in på sidofrågan, ty de stå denna gång, såsom jag redan sagt, i

Beräkningen af lmedlen för år 1900. (Forts.)

sammanhang med hvarandra. Jag har redan förut angifvit, att syftet med chefens för finansdepartementet förslag var, att allmänna bevillningen bör för framtiden beräknas för det år, under hvilket den inflyter. Oaktadt all tvekan, som rådt, huruvida den af chefen för finansdepartementet valda form för hans förslag borde vinna bifall eller icke, har dock icke någon tvekan rådt derom, att den ifrågasatta reformens syfte vore lämpligt och borde genomföras, dervid några af förslagets motståndare hafva upptagit och framhållit embetsverkens förslag i frågan. Om embetsverkens förslag vill jag nu icke yttra mig, emedan det nu icke föreligger, och det torde derför vara onödigt att undersöka, huruvida det är bättre än chefens för finansdepartementet.

Många skäl hafva anförts mot sistnämnda förslag, men af dessa äro dock egentligen icke mer är tvenne af den vigt, att de enligt min uppfattning nu böra komma under öfvervägande, och jag går då, om kammaren vill egna mig några ögonblicks uppmärksamhet, att granska dessa anmärkningar. Chefens för finansdepartementet förslag är följande: Sedan 1898 års Riksdag åtagit sig bevillning för år 1899, som utgöres år 1900, föreslås, att 1899 års Riksdag åtager sig bevillning för år 1900, som utgår år 1901 med halfva beloppet, att 1900 års Riksdag åtager sig bevillning för år 1901 att utgå under samma år med halfva beloppet, samt att 1901 års Riksdag åtager sig bevillning för år 1902 att utgå år 1902, och dermed är reformen genomförd. Af detta förslag följer, såsom ock chefen för finansdepartementet påpekat, att det beslut om bevillningen för 1901, som 1900 års Riksdag kommer att fatta, måste kunna omedelbart tillämpas, på det att samma bevillning må kunna under år 1901 inflyta, hvadan innevarande års Riksdag skulle besluta om nu gällande bevillningsförordnings tillämpning icke till slutet af år 1900, utan till dess annorlunda af Riksdagen förordnas. Det vill nemligen säga, att om chefens för finansdepartementet förslag genomfördes, skulle 1899 års bevillningsstadga gälla icke till slutet af år 1900, utan till dess 1900 års Riksdag hunnit utfärda ny stadga. Bevillningsförordningen stadgar nu, att visst slag af inkomst skall beskattas i mantalsskrifningsorten, men då 1900 års taxering för 1901 eger rum, kan man icke veta, hvar de skattskyldige äro mantalsskrifna för året, enär mantalsskrifningen inträffar först i november och december, under det taxeringsförrättningarna sluta med pröfningsnämnderna i september. Detta är den ena anmärkningen.

Den andra är den, att inkomst af lön eller pension skall upptagas för det löpande året, och att beskattningsmyndigheterna år 1900 icke kunna få uppgift om beloppet af sagda inkomst år 1901.

Om jag nu undersöker halten och värdet af dessa anmärkningar, visar det sig, att äfven om anmärkningarna kunna anses rigtiga under antagande, att beskattningsmyndigheterna skulle

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

tillämpa den förordning, jag har här — den nu gällande — så förlora de helt och hållet sin betydelse, då chefens för finansdepartementet förslag tvärtom hvilar på den uttryckliga förutsättningen, att vissa ändringar i förordningen måste vidtagas, och berörda förslag lemnar derför redogörelse. Och jag ber att få tillägga, att, om min reservation vinner bifall, jag naturligtvis kommer att vid det betänkande, som bevillningsutskottet kommer att afgifva om allmänna bevillningen, foga en reservation med förslag till ändringar i de punkter, der sådana erfordras.

Med hvad jag nu anfört har jag trott mig kunna visa, att man öfverskattat svårigheterna vid reformens genomförande, liksom jag i parentes vill säga, att jag icke heller tror, att reformen är så oerhördt vigtig, att den icke kan anstå ett år, men då förslaget blifvit framställdt och eger fog för sig, vill jag, för att vinna det åsyftade målet, anhålla om bifall till min vid denna punkt fogade reservation.

Herr Almström: Af den föregående ärade talarens anförande har redan framgått, att kammaren genom att enligt hans förslag bifalla en ökning af de beräknade tullmedlen med 3,000,000 kronor skulle gifva på hand att sedermera antaga ett förslag, som icke ens varit under utskottets och ännu mindre under kammarens pröfning. Jag hemställer till kammaren, huruvida ett sådant förfarande kan vara lämpligt.

Hvad sjelfva det kongl. förslaget beträffar, som här är i fråga, har bevillningsutskottet, såsom dess ordförande ganska rigtigt sagt, icke formelt ansett sig hafva rätt att deröfver afgifva utlåtande, då det remitterats till statsutskottet. Det har visserligen undergått diskussion inom utskottet, och dervid har man, såsom också förut anförts, uttalat, att det vore lämpligt, att något gjordes i den rigtning, Kongl. Maj:t föreslagit; men man har icke ansett, att förslaget, i den form det framkommit, kunde oförändradt antagas, och det har äfven af dem, som ifrigast framhållit nyttan af reformen, medgifvits, att så vigtig är icke reformen, att icke dermed kan anstå; och jag ber att få påpeka, att ungefär dermed slutade den föregående ärade talaren. Jag anser, att den höjning i de beräknade tullmedlen, som den ärade reservanten föreslagit, är fullkomligt obehöflig, och ber derför att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Tamm, Hugo: Jag skall vid den föredragna punkten bedja få framhålla en annan sida, och kommer jag härvid icke att diskutera något ärende, »som icke ännu varit före», utan tvärtom något, som förut behandlats. Herrarne torde icke hafva i minnet, att i statsutskottets memorial n:o 79 framstälts en beräkning i afseende å postmedlen, der desamma beräknats till 10,800,000, med stöd hvaraf Riksdagen redan bestämt utgiftsstat

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

för posten till 10,105,000 kronor och dessutom beslutat, att, »sedan postverkets bokslut för 1900 verkstälts, anvisa af det för detta år uppkomna öfverskottet den del intill 200,000, som kan öfverstiga 495,000 för anskaffande af nytt posthus». Således har Riksdagen i ett statsutskottsbetänkande antagit och beräknat postverkets inkomster till 10,800,000 kronor. Under sådana omständigheter var det icke utan en viss öfverraskning, man här finner, att bevillningsutskottet, under det Riksdagen på statsutskottets förslag godkänt Kongl. Maj:ts beräkning af postmedlen till 10,800,000 kronor, härtill säger nej och beräknar dem endast till 10,000,000 kronor, hvaraf följer, att i beräkningen på poststaten uppstår en brist. Jag kan icke förstå, hvarför bevillningsutskottet å denna post gjort ändring och stödt sig på postverkets inkomster under den aflägsna perioden 1895—1897. Enligt den tablå, som bifogats bevillningsutskottets betänkande, hafva inkomsterna år från år varit i stark progression och 1898 uppgått till mer än 10 millioner. När nu Kongl. Maj:t med stöd af postverkets beräkning beräknat dem till 10,800,000 kronor och Riksdagen godkänt denna uppfattning genom antagande af ofvannämnda statsutskottsbetänkande, kan jag för min del icke förstå annat, än att denna post bör få stå qvar till nämnda belopp. Orsaken, hvarför jag upptog frågan, då nu den punkt, som angår tullmedlens beräkning, föredragits, är den, att, efter det föredragningssätt, kammaren beslutat, det endast finnes en möjlighet att vinna den ändring, jag åsyftar, nemligen att, i stället för af bevillningsutskottet beräknade 46 millioner kronor, tullmedlen upptagas till 45,200,000, hvarigenom man blir berättigad upptaga följande post till 10,800,000 kronor. Jag anhåller således, herr talman, att tullmedlen måtte beräknas till 45,200,000 kronor.

Herr Philipson: Vid uppgörande af förslag till en statsreglering utaf den omfattning, som den närvarande har, är det alldeles tydligt, att en och annan siffra i bevillningsutskottets förslag är rent ut sagdt något godtyckligt upptagen. Man stöder sig visserligen på föregående års inkomster, och ehuru man af de kända siffror, dessa belöpt sig till, egentligen borde vid inkomstberäkningen hafva en tillförlitlig grund, så är det klart, att de icke kunna blifva annat än approximativa. Då utskottet sysselsatte sig med beräkning af postmedlens belopp och granskade de föregående årens stora, hastiga ökning af dessa, ansåg utskottet, att, ehuru någon minskning ej vore att befara, denna ökning ej kunde antagas allt fortfarande ske i samma hastigt tillväxande proportion som hittills, och förmenade derför, att 10 millioner kronor skulle vara en säkrare beräkningssumma än den af Kongl. Maj:t föreslagna å kronor 10,800,000.

Vid utskottets behandling af förslaget till inkomstberäkningen undgick det vår uppmärksamhet, att Riksdagen redan hade fattat

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

beslut om postmedlens användande till ungefär det belopp, som, enligt Kongl. Maj:ts beräkning, postverkets inkomster skulle uppgå till, hvarom herr Tamm nu rigtigt erinrat, och då postmedlens belopp sålunda måste upptagas till 10,800,000 kronor, torde det vara lämpligt att minska beloppet af tullmedlen med en å de förra beslutad, ökad siffra, eller kronor 800,000, och sålunda, i likhet med herr Tamms förslag, upptaga tullmedlen till 45,200,000 kronor.

Jag kan icke, då jag nu har ordet, underlåta att yttra mig om den af bevillningsutskottets ordförande nyss afgifna motiveringen för anledningen till hans reservation. Meningen med denna förstås lätt, likasom meningen med den orimligt höga siffra, hvartill han upptagit tullmedlen, endast förklaras af hans önskan, att Kongl. Maj:ts proposition angående allmänna bevillningens belopp skall beräknas till 3,000,000 kronor. Då han försvarade sin reservation, yttrade han, och det är detta, jag nu vill fästa uppmärksamheten uppå, att det behöfdes så litet för att komplettera och ändra några få paragrafer i bevillningsförordningen, som blefve en nödvändig följd, och måste göras, om denna Kongl. Maj:ts framställning antoges. Men jag får säga, att ehuru jag tror mig hafva varit närvarande vid alla sammanträden i bevillningsutskottet, då frågan förevarit, har jag ännu icke hört något förslag framställas, att eller huru, i de af ordföranden angifna trenne paragraferna, ändring nu borde föreslås. Visserligen hyste han den tron, att det skulle kunna gå ganska lätt, men för bevillningsutskottet har aldrig dessa tre paragrafers förändrade ordalydelse antydts, och då bevillningsutskottet icke kommit till någon annan uppfattning än den, som föranledt utskottet att i sitt förslag till beräkning af bevillningens inkomsttitlar upptaga beloppen med antagande, att beloppet af allmänna bevillningen kommer att bestämmas till 6 millioner kronor, vill jag nu för min del, efter de upplysningar, som lemnats, biträda förslaget om tullmedlens beräkning till 45,200,000 kronor.

Friherre Klingspor: Hvad först och främst beträffar dessa postmedels upptagande af Kongl. Maj:t till 10,800,000 kronor, är det, såsom herr Tamm antydde, mycket rigtigt, att man till grund för sina beräkningar lagt den högsta möjliga inkomstsiffra. Bevillningsutskottet, som har att granska och efterse, att icke inkomstberäkningarna göras för höga, och som icke fann någon anledning att här antaga något brutet tal emellan 10,000,000 och 10,800,000, ansåg klokast att hålla sig till 10,000,000, hvilket torde vara en fullt säker siffra. Jag yrkar således, att, oberoende af hvad förut sagts till förmån för en höjning, utskottets förslag i denna del måtte godkännas.

Hvad för det andra tullmedlen angår, vill jag, liksom herr Almström, yrka bifall till utskottets hemställan i dess helhet. Då fråga är om så stora belopp som 46 millioner af blifvande statsinkomster, lärer ingen kunna beräkna så noga som på 500,000

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

när, och som bevillningsutskottet derför icke ansåg sig gerna kunna komma fram med ett brutet tal, stannade utskottet vid en rund siffra, 46,000,000. Ett förslag hade verkligen framstälts att beräkna tullmedlen till ett lägre belopp med brutet tal, men detta ansågs icke lämpligt.

I fråga om herr Cavallis reservation instämmer jag fullkomligt med herr Philipson. Herr Cavalli har här i viss mån spelat rolen af finansminister och försökt försvara chefens för finansdepartementet framställning till statsrådsprotokollet och dervid sagt, att det mycket väl läte sig göra att komplettera bevillningsförordningen. Uti bevillningsutskottet ansågs det vara en mycket riskabel uppgift att söka uppgöra förslag till förändringar af bevillningsförordningen; det kunde lätt inträffa, att synpunkter, som borde beaktas, dervid blefve uteslutna, hvaraf följden blefve, att reformen stannade af, och då skulle detta vara Riksdagens fel. Det syntes bevillningsutskottet, att man kunde hafva rätt att fordra, att Kongl. Maj:t samtidigt med reformförslag i afseende å bevillningen framlägger de lagförslag, som äro behöfliga för reformens genomförande. Utan att vilja förringa betydelsen af denna reform, ansåg bevillningsutskottet derför frågan kunna uppskjutas till ett kommande år. Då bevillningsutskottet framstält sitt förslag, är det således icke på grund af penningbrist, utan på grund af sin uppfattning, att frågan kan uppskjutas till ett kommande år, då regeringen kan väntas så framlägga sitt förslag, att detsamma kan öfverskådas, och uti sådant skick, att Riksdagen icke genom dess antagande blamerar sig. Jag får således yrka bifall till utskottets förslag i båda punkterna.

Herr von Ehrenheim: Då föredragsningsordningen är sådan, att här måste talas om 2:dra punkten, ehuru endast den 1:sta är föredragen, anhåller jag att äfven derom få yttra några ord.

Det synes mig alldeles uppenbart, att det beslut, som kammaren fattade i anledning af statsutskottets betänkande n:o 79, har bestämt beräkningen af postverkets inkomster till ett belopp högre än 10,600,000 kronor. Då Riksdagen förutsatt, att af berörda inkomster kunna använda öfver 10 millioner och dessutom förutsatt ett öfverskott, som till ett af Riksdagen bestämdt ändamål skulle användas, förefaller det mig under sådana förhållanden, som om beräkningen af postverkets inkomster till 10,000,000 kronor, i stället för af Kongl. Maj:t föreslagna 10,800,000, skulle i sjelfva verket innebära en förändring af hvad Riksdagen redan på statsutskottets framställning beslutit. Det orimliga i en sådan högre beräkning kan jag icke heller finna, då, enligt den af bevillningsutskottet meddelade redogörelsen för inkomster af postmedel, dessa under de fyra åren från och med 1895 till och med 1898 stigit med ett belopp af tillsammans 1,800,000 kronor. Det kan väl då icke vara någon osannolikhet uti antagan-

det, att äfven under nästa år inkomsten af dessa medel kunna stiga med 500,000 kronor, helst sjelfva generalpoststyrelsen, statskontoret och äfven Kongl. Maj:t, som ju icke hafva något intresse att beräkna för högt, kommit till denna siffra. För att emellertid bevillningsutskottets beräkningar i sin helhet skola gå i hop med denna förändring af 10 millioner till 10,800,000 kronor, är det nödvändigt att nedsätta den beräknade inkomsten af tullmedel från 46 millioner kronor till 45,200,000, på sätt herr Tamm yrkade, och anhåller jag derför att få i hans yrkande instämma.

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

Herr Cavalli: Det har framhållits såsom följdrigtigt, att bevillningsutskottet i fråga om beräkningen af inkomster af postmedlen endast hade att rätta sig efter den af statsutskottet föreslagna utgiftssumman. Ja, hvartill skall det tjena, att bevillningsutskottet inkommer med yttrande i detta ämne, i fall denna åsigt är rigtig, ty då är saken redan afgjord? Bevillningsutskottet har, såsom en föregående talare mycket rigtigt sagt, att beräkna, huru mycket statsinkomsterna kunna gifva, ankommande sedan på Riksdagen att bevilja medel till utgifter eller icke, och jag hade tänkt mig, att Riksdagen borde anslå de för postverkets skötande erforderliga medel, vare sig dess inkomster stege eller sjönke. Granskar man förslaget till inkomstberäkning, skall man finna det egendomliga förhållandet, att, under det statskontoret för alla öfriga poster gjort en noggrann och tydlig redogörelse för inkomstens antagliga belopp, statskontoret i afseende å postmedlen endast yttrat följande: som statskontoret inhemtat, »har generalpoststyrelsen vid afgifvande af förslag till postverkets inkomst- och utgiftsstater beräknat inkomsten af postmedlen till 10,800,000 kronor, hvadan denna summa blifvit å bilagda tabell uppförd». Jag vädjar till de herrar ledamöter af kammaren, som anse, att bevillningsutskottet har en annan uppgift än att afskrifva lemnade uppgifter, om det kan vara tillfredsställdt härmed. Enligt de af bevillningsutskottet nu lemnade uppgifter, utgjorde postverkets inkomst under åren 1895—1897 i rundt tal 9 millioner årligen, och för 1898 uppgår summan till 10,310,473 kronor. Under det man här sagt sig hysa tvekan att höja beräkningen af tullmedel till 49 millioner, ett belopp, som med 3 millioner understiger hvad inkomsten under senaste året utgjort, anser man det rigtigt att beräkna postmedlen till 500,000 kronor mer än det högsta belopp, hvartill de någonsin uppgått.

Herr Törnebladh: Jag vill ingalunda bestrida, hvad man sagt derom, att bevillningsutskottet är både berättigadt och pligtigt att försöka göra sina beräkningar så noggranna som möjligt med ledning af de uppgifter, som lemnats, men jag skall emot bevillningsutskottets beräkningar i detta fall först och främst ställa generalpoststyrelsen, för det andra statskontoret, för det

Beräkningen af tullmedlen för år 1900. (Forts.)

tredje Kongl. Maj:t och för det fjerde Riksdagen. Jag vet nu icke, hvilken väger tyngst i detta fall, men hvad jag vet, är, att om Riksdagen här skulle stå fast vid sitt beslut i fråga om postmedlen, som Riksdagen faktiskt fattat under förutsättning, att medlen komme att uppgå till det belopp, Kongl. Maj:t föreslagit, handlar Riksdagen deri rätt. Då för öfrigt, såsom det anmärkts, beräkningen af bevillningarna alltid måste blifva något godtycklig, kan man för visso icke finna det underligt, om Riksdagen vid beräkningen af postmedlen vidhåller sitt beslut. För en annan Riksdag må man, om så behöfves, se sig bättre för. Men så mycket större skäl har man nu haft att vid inkomstberäkningen för posten stanna för ett högre belopp, som det är all anledning att antaga, att postverkets utveckling kommer att fortgå, under det deremot i fråga om tullmedlen importens storlek under blifvande statsregleringsår kommer att blifva mindre, än den var under året 1898 och hittills under 1899, då den var högst väsentlig. Jag ber att få instämma i herr Tamms yrkande.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr talmannen, att beträffande nu föredragna punkt yrkats, dels att utskottets hemställan skulle bifallas, dels, af herr *Cavalli,* att kammaren skulle bifalla det förslag, som innefattades i den af honom vid punkten afgifna reservation, dels ock, af herr *Tamm, Hugo,* att tullmedlen för år 1900 skulle beräknas till 45,200,000 kronor.

Härefter gjordes propositioner jemlikt dessa yrkanden, och förklarades propositionen på godkännande af det utaf herr Tamm, Hugo, framstälda yrkandet vara med öfvervägande ja besvarad.

Beräkningen af postmedlen för år 1900.

Punkten 2.

Herr Tamm, Hugo: I anledning af det nyss fattade beslutet, anhåller jag, att postmedlen måtte beräknas till 10,800,000 kronor.

Öfverläggningen ansågs härmed slutad, hvarefter herr talmannen yttrade, att i afseende på förevarande punkt endast yrkats, af herr *Tamm, Hugo,* att postmedlen för år 1900 skulle beräknas till 10,800,000 kronor.

Sedermera gjordes propositioner, först på bifall till utskottets hemställan samt vidare på godkännande af nyssnämnda yrkande, och förklarades den senare propositionen vara med ja besvarad.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande sammansatta stats- och lagutskottets den 2 och 3 innevarande månad

bordlagda memorial n:o 7, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande väckta motioner rörande folkskolelärares aflöning.

Punkten 1.

Lades till handlingarna.

Punkten 2.

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare.

Grefve Klingspor: Då denna fråga förut förekommit i Riksdagen, sist vid 1892, 1893 och 1898 års riksdagar, har kammaren afslagit liknande voteringspropositioner, och sedan dess har ju icke något tillkommit, som gifver kammaren anledning att i frågan ställa sig på annan ståndpunkt, än densamma förut intagit. Det kan icke heller förnekas, att denna fråga har ett ganska intimt sammanhang med frågan om ändring i en författning; i och med detsamma man anställer gemensam votering i fråga om ökandet af detta anslag, är också en författningsfråga föremål för gemensam votering, och derom äro alla ense, att om sådana frågor det icke bör voteras gemensamt. Jag vet, att goda skäl kunna förebäras för gemensam votering här, men jag tror ännu starkare finnas emot, och då man härom i något afseende känner sig tveksam, tror jag det vara klokast att ställa sig på afslag. Kammaren har ju alldeles nyss godkänt sammansatta stats- och lagutskottets memorial i afseende å ålderstillägg för folkskolelärarne.

Att denna fråga icke bör komma under gemensam votering, har kammaren dermed erkänt, och ännu mindre bör i afseende å nu förevarande fråga sådant vara tillåtet. Jag anhåller derför, att den föredragna voteringspropositionen måtte afslås.

Herr von Ehrenheim: Riksdagen har städse varit af den åsigt, att i fråga om öfverflyttning från kommunerna på statsverket af kommunala utskylder, hvilka äro genom lag bestämda, gemensam votering icke kan ega rum, och i öfverensstämmelse med denna åsigt har sammansatta stats- och lagutskottet samt kammaren sjelf ansett, att gemensam votering icke bör förekomma rörande förslag att öfverflytta lönetillskott för lärare i folkskolorna från kommunerna till statsverket. Då nu sammansatta stats- och lagutskottet ansett sig i andra punkten kunna föreslå ett annat förfarande i afseende å kofodersersättningen, föreställer jag mig anledningen vara den, att detta åliggande skulle fortfarande qvarstå hos kommunen, men att för en del deraf kommunen till visst belopp skulle få ersättning af statsverket, hvilken sammansatta stats- och lagutskottet ansett såsom en statsutgift utan sammanhang med lagstiftningen. Mig förefaller det dock, som om dessa fall i realiteten skulle vara alldeles samma sak. Ingen lärer

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare.
(Forts.)

kunna anse, att den omständigheten, huruvida Riksdagen medgifver ersättning till $^2/_3$ eller hela värdet af ifrågavarande löneförmån, skulle konstituera en skilnad, utan denna skulle då ligga deri, att skyldighet till kofoders utgifvande qvarstår hos kommunen, med rättighet för denna att af statsverket erhålla ersättning. En sådan skilnad synes mig emellertid helt och hållet imaginär och följaktligen icke böra grundlägga annat förfarande än det, som eljest skulle ega rum. Jag ber också få erinra derom, att kammaren beslutit vid riksdagarne 1892, 1893 och 1898 att afslå voteringspropositioner angående ersättning för kofoder, och då önskligt är, att kammaren uti en ytterst på grundlagen beroende fråga är konseqvent och icke iakttager ett handlingssätt, som kan förefalla godtyckligt, synes det mig ligga vigt uppå, att kammaren äfven nu afslår den föreslagna voteringspropositionen.

Herr Törnebladh: Jag kan mycket väl förstå den siste ärade talarens anförande, men har dock ansett mig böra taga till ordet för att meddela några upplysningar om frågans föregående behandling. Jag skall då först anmärka, att i fråga om $^2/_3$ af ålderstillägget voterades gemensamt på 1870-talet, men man har väl ansett, att systemet då icke var så stadgadt, att förfarandet skulle för framtiden medföra nödvändig konseqvens. 1892 var stark debatt i kammaren, huruvida gemensam votering finge förekomma om ersättning för en del af kofodret. Då hade frågan behandlats i enkelt statsutskott, och kammaren beslöt med några få rösters öfvervigt att neka gemensam votering. 1893 förekom åter samma fråga, men behandlades då i sammansatt stats- och lagutskott, antagligen derför, att till detta utskott hänvisats en motion i en likartad fråga, hvarför båda följdes åt. Äfven då vägrade kammaren, men med stor majoritet, att anställa votering om kofodersersättningen. 1894 var frågan åter före, men behandlades på annat sätt, emedan den då formulerats såsom angående ändringar i den kongl. kungörelsen, och den behandlades uti sammansatt utskott. Fråga om gemensam votering uppstod icke, antagligen derför, att motionens formulering var något olika mot förr. 1895 hvilade frågan. 1896 kom den också till sammansatt utskott, men äfven då var formuleringen annorlunda; den var då, att bestämmelserna om kofodrets utgående måtte upphöra att gälla, och att i stället godtgörelse för prestationen måtte utgå med 100 kronor. Frågan förföll då utan reservation, antagligen derför att den var, så att säga, affattad i lagform. 1897 hvilade densamma, och 1898 afslog Första Kammaren fortfarande voteringspropositionen. Efter det prejudikat, som i viss mån lemnats genom sammansatta utskottets framställning angående första punkten, måste jag erkänna, att jag är i hög grad tveksam om skilnaden mellan första och andra punkten, och jag vill derför under sådana förhållanden icke göra något yrkande, ehuru jag

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare. (Forts.)

fortfarande står fast vid min åsigt, att denna ersättningsfråga är en ren anslagsfråga, om hvilken man borde kunna votera gemensamt, såsom det skett på 1870-talet.

Herr von Stapelmohr: Då jag vid behandlingen af herr Nils Nilssons motion i denna kammare uttalade den mening, att motionen borde afslås, kan jag ju ej heller vara synnerligen intresserad af, att Andra Kammarens med motionen sammanfallande beslut varder föremål för gemensam omröstning, men jag har inom utskottet icke kunnat låta min åsigt om frågans reella innebörd blifva i något afseende bestämmande vid frågans formella behandling.

För mig står det alldeles klart, att Andra Kammarens beslut innefattar en ren anslagsfråga. Nu har den förste talaren, och jag tror äfven den andre, velat antyda, att genom beviljande af detta anslag skulle i någon mån rubbas gällande lag och författning. Så är dock icke förhållandet. Andra Kammarens beslut afser icke något upphäfvande eller någon förändring af lag, som Riksdagen har att stifta gemensamt med Konungen; ej heller går beslutet ut på en inskränkning eller rubbning af någon författning, som det tillkommer Konungen ensam att meddela. Det har antydts af den förste talaren, att beslutet skulle hafva så intimt samband med en författning, att också ändring i denna skulle kunna komma under gemensam omröstning. Jag kan icke finna, att så blir förhållandet. Jag förmodar, den ärade talaren menade den kongl. kungörelsen angående aflöning åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor den 20 januari 1882. Hvad denna kungörelse innehåller i 1 § 2 mom. om församlings skyldighet att lemna skollärare eller skollärarinna kofoder eller ersättning derför, varder icke i någon mån ändradt. Församlingens skyldighet qvarstår orubbad, och skollärarens eller skollärarinnans ställning och rätt gent emot församlingen är i allt bibehållen som hittills. Beslutet, om det blir godkändt, kommer så mycket mindre att åstadkomma någon ändring i samma kungörelse, som denna kungörelse i 5 § innehåller följande: »angående bidrag af allmänna medel till lärares och lärarinnas aflöning är särskildt stadgadt».

Man har här såsom prejudikat anfört kammarens beslut vid flera föregående tillfällen. Jag minnes mycket väl kammarens beslut, åtminstone vid de riksdagar, den förste talaren nämnde, eller 1892, 1893 och 1898 årens riksdagar, men jag kan icke tillerkänna dessa beslut den betydelse, att allt framgent kammarens ledamöter skola böja sig för desamma eller under dem underordna sina egna åsigter. Jag ber att i sammanhang härmed få påpeka, att vid 1892, 1893 och 1898 årens riksdagar Andra Kammarens beslut hade något olika innehåll mot det beslut, som nu föreligger. Då var vid anslaget fäst det vilkoret, att kofoder

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare. (Forts.)

skulle utgå in natura eller med penningar till minst 100 kronor. Det var gifvet, att om detta beslut hade godkänts, skulle de kommuner, som lemnade ersättning under 100 kronor, höja den till detta belopp för att komma i åtnjutande af statsbidrag, och derigenom skulle äfven skollärarens eller skollärarinnans löneförmåner i samma grad förbättras. Ett sådant vilkor förefinnes icke nu, utan är Andra Kammarens beslut en anslagsfråga utan något som helst påhäng, som skulle medföra annan förmån, än som dermed uttryckligen angifvits, eller att utgöra en lättnad för kommunerna i afseende å skolväsendet.

Det har fästs så mycket afseende vid kammarens föregående beslut i likartade frågor. Jag skall derför bedja få erinra om ett annat beslut, som bör beaktas i lika hög grad som de åberopade, nemligen ett beslut af 1875. Detta beslut fattades icke endast af Första Kammaren, utan af båda kamrarne och bör väl derför också tillmätas lika godt vitsord som Första Kammarens beslut af 1892, 1893 och 1898. Till 1875 utgick, såsom herrarne veta, statsbidraget till församlingarna med ett belopp, motsvarande hälften af församlings kontanta aflöning till skollärare eller skollärarinna. Vid 1875 års riksdag väcktes motion om, att bidraget skulle höjas till $^2/_3$-delar af den kontanta aflöningen. Motionen afslogs af Första Kammaren, bifölls i Andra Kammaren; och båda kamrarne beslöto sedan, att frågan skulle blifva föremål för gemensam votering.

På dessa skäl har jag inom utskottet lemnat min röst för det beslut, hvartill utskottet kommit; och på dessa skäl anhåller jag också att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Alin: Gent emot den föregående juridiskt bildade talaren skall jag be att få anföra ett yttrande af en annan juridiskt bildad ledamot af denna kammare, som vi i denna fråga fingo höra vid 1892 års riksdag. Detta yttrande afgafs af grefve Lagerbjelke. Han yttrade angående frågan, om en gemensam votering sådan som den nu föreslagna skulle vara en votering om en lagförändring eller icke: »det torde vara af en hvar erkändt, att en allmän författning icke kan ändras genom gemensam votering. Så skulle likväl här blifva händelsen, om denna voteringsproposition antoges. Det är nemligen genom allmän författning föreskrifvet, att skoldistrikt skall gifva till lärare kofoder in natura eller ersättning derför; men genom detta förslag skulle författningen angående skoldistriktens skyldighet i detta hänseende omintetgöras, i händelse distrikten för denna skyldighet skulle få en ersättning af 66 kronor 67 öre. Man har visserligen sagt, att det endast är fråga om en lindring i skoldistriktens besvär, men jag hemställer till herrarne, om man icke på detta sätt skulle komma att upphäfva en lag eller ett i författningen föreskrifvet åliggande, i fall man lemnade mosvarande ersättning för hvad

åliggandet kostar. Jag kan således icke finna, att detta är en fråga, som kan blifva föremål för gemensam votering. Jag vet visserligen, att det någon gång voterats angående ersättning i fråga om skoldistriktens skyldighet att lemna lön åt läraren. Man måste likväl, då man framhåller detta såsom ett skäl för antagande af den nu föreslagna voteringspropositionen, medgifva, att prejudikat dock icke är lagförändring. Och om vid något föregående tillfälle misstag blifvit begånget, så är det så mycket angelägnare att icke låta ett sådant misstag fortsättas, utan rätta detsamma.» Detta var grefve Lagerbjelkes uppfattning af denna frågas beskaffenhet.

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare. (Forts.)

Jag ber att, utom hvad jag nu anfört, endast få tillägga ett par ord. Jag tror, att det alldeles icke ligger någon vigt på den skilnad i fråga om Andra Kammarens beslut, som den siste talaren påpekade; och visst är, att den åsigten, att det vid föregående tillfällen skulle varit fråga om ett vilkor, som nu icke finnes, alldeles icke eger stöd i hvad som förekommit under debatterna i ämnet. Frågan är ju den, huruvida staten skall bidraga till ersättande af det till folkskolelärarne utgående kofoder. Huruvida detta kofoder utgår in natura eller i penningar, inverkar, så vidt jag kan finna, icke i någon mån på beskaffenheten af den fråga, som här föreligger till afgörande.

Vid riksdagarne 1892 och 1893 beslöt kammaren, på yrkande af sin förre talman, att afslå voteringspropositionen, sista gången med mycket stor majoritet. Kammaren gjorde på samma sätt år 1898, då kammaren, efter uppläsande af ett af grefve Lagerbjelkes yttranden vid ett föregående tillfälle, utan omröstning afslog voteringspropositionen i fråga. Kammaren har sålunda under 1890-talet konseqvent vidhållit den ståndpunkten, att i denna fråga bör ej voteras gemensamt, och jag hemställer, om den omständigheten, att kammaren en gång på 1870-talet i denna fråga följt en annan mening, kan anföras såsom skäl för att afvika från den tolkning af grundlagen, som kammaren under det sista decenniet konseqvent följt. En sådan afvikelse kan icke vara öfverensstämmande med den hållning och konseqvens, som kammaren, särskildt i fråga om grundlagarnes tolkning, bör iakttaga.

Beträffande beskaffenheten af denna fråga, synes det mig för öfrigt vara klart, att man angifvit frågans blandade beskaffenhet redan genom remissen till sammansatt stats- och lagutskott.

På grund af hvad jag anfört, anhåller jag att få instämma i det yrkande, som gjorts af de båda förste talarne.

Grefve Hamilton: I likhet med den aktade talaren på jemtlandsbänken kan jag icke finna, att ett bifall till Andra Kammarens beslut i föreliggande ärende, såsom det är affattadt i

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare.
(Forts.)

voteringspropositionen, kan föranleda till någon lagändring. Här ifrågasättes icke någon förändring i utgåendet af lärarnes löneförmåner, utan endast att staten skall bidraga med $^2/_3$ af kofodret, antingen detta utgår in natura eller kontant, intill ett belopp af 66 kronor och 67 öre. Alltså är det en ren anslagsfråga. Och är det en anslagsfråga, så är det otvetydigt, att den är underkastad gemensam votering.

Den siste ärade talaren framhöll en auktoritet, som gaf anledning till Första Kammarens beslut år 1892. Jag ber att få framhålla en annan auktoritet, dåvarande vice talmannen, grefve Sparre, som, sedan han framhållit, att år 1875, då Riksdagen beslöt, att staten skulle bidraga med $^2/_3$ utaf skollärarnes löneförmåner, skedde detsamma på gemensam votering, vidare yttrade: »Jag tror, att den väg, 1875 års Riksdag beträdde, var rigtig. Här gäller det endast en ren anslagsfråga; här gäller icke förändring i författningen. Det förutsättes nemligen, att kofoder in natura eller ersättning derför skall lemnas genom kommunernas försorg med bidrag af statsmedel. Skilnaden är således endast beloppet, hvarmed statsmedlen skola utgå. Ehuru jag i sjelfva saken är motståndare mot förslaget, har jag dock ansett, att nu uppstälda voteringsproposition borde framställas. Jag anhåller om bifall till punkten.»

Då det, mina herrar, här är fråga uteslutande om en anslagsfråga, och anslagsfrågor böra afgöras genom gemensam votering, så hemställer jag om bifall till utskottets förslag.

Herr Reuterswärd: I motsats till hvad den siste ärade talaren anfört och i öfverensstämmelse med hvad den förste talaren här har erinrat om, så har Första Kammaren vid hvarje tillfälle, då denna eller en fråga som denna förelegat, vägrat att afgöra densamma genom gemensam votering. Jag hoppas, att denna kammare fortfarande vidhåller denna enligt mitt förmenande rigtiga princip och icke låter en eller annan olika motivering afgöra frågans behandling. Har Första Kammaren en gång godkänt den vigtiga principen och sedan gång efter annan nekat att gemensamt votera öfver densamma, så hoppas jag, att Första Kammaren äfven nu vidhåller denna princip och icke träder grundlagen för nära. Jag unnar kommunerna allt, hvad de kunna få såsom lindring i sina stora bördor, men detta får icke ske på bekostnad af grundlagens anda och bokstaf.

Jag anhåller om afslag på den framstälda voteringspropositionen.

Herr von Stapelmohr: Då jag förra gången hade ordet, yttrade jag mig icke, såsom ledamoten på upsalabänken antydde, i egenskap af jurist, utan såsom en ledamot af Riksdagen, hvilken

Ifrågasatt gemensam omröstning om statsbidrag till ersättande af kofoder åt folkskolelärare.
(Forts.)

ville efter bästa förstånd och med tillbörlig hänsyn till grundlagens stadganden uttala sig i frågan.

Den ärade talaren på upsalabänken anförde en auktoritet, grefve Lagerbjelke. Jag sätter högt värde på alla hans uttalanden i grundlagsfrågor, men ännu högre värde sätter jag på det stadgande i grundlagen, nemligen 84 § regeringsformen, som innehåller, att »grundlagarne skola efter deras ordalydelse i hvarje särskildt fall tillämpas». Med denna bestämmelse för ögonen har jag icke kunnat finna annat, än att Andra Kammarens beslut om anslaget hänför sig till sådana statsutgifter, hvarom förmäles i 65 § riksdagsordningen, och hvarom samma paragraf äfven bestämmer, att i händelse kamrarne stanna i olika beslut, de der icke kunna sammanjemkas, skall gemensam votering ega rum; och derför fullföljer jag mitt föregående yrkande.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr talmannen, att i afseende på föreliggande punkt yrkats, dels att den deri föreslagna voteringspropositionen skulle godkännas, dels ock att densamma skulle afslås.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på afslag vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som godkänner den i punkten 2 af sammansatta stats- och lagutskottets memorial n:o 7 föreslagna voteringsproposition, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås den föreslagna voteringspropositionen.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 34;

Nej — 62.

Vid förnyad föredragning af statsutskottets den 3 och 4 innevarande maj bordlagda utlåtanden:

n:o 80, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående pension för statistikern hos telegrafstyrelsen E. S. Severin;

n:o 81, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående understöd åt förre sergeanten F. Bergman; och

n:o 82, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående understöd åt arbetsledaren August Andersson,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemstält.

Anmäldes och bordlades bevillningsutskottets betänkande och memorial:

n:o 30, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften; och

n:o 31, angående ändring i instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 272, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 20, i anledning af väckta motioner angående lindring i jernvägsfrakter för kalk, konstgjorda gödningsämnen och landtmannaprodukter, beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 1.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 3,04 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.